

Vesimittareiden metrologiset vaatimukset

1 JOHDANTO

Ohje on tarkoitettu vakaoslain mukaiseen käyttöön tarkoitettuja vesimittareita valmistaville, myyville ja toimittaville yrityksille, mittauslaitteiden omistajille ja haltijoille, asennus- ja huoltoliikkeille, vakaustoimintaa harjoittavien tarkastuslaitosten vakaajille sekä valvoville viranomaisille. Ohje on annettu vakaoslain (219/1965) 19 §:n nojalla.

Tämä ohje korvaa ohjeen M8-2005.

2 MÄÄRITELMIÄ

Tyyppihyväksynnän edellyttämässä tyyppitarkastuksessa varmistetaan, että vesimittarin ominaisuudet ja rakenne ovat säädösten mukaiset.

Vaatimustenmukaisuusvakuutus on valmistajan antama vakuutus siitä, että vesimittari täyttää mittauslaitedirektiivissä asetetut vaatimukset.

3 SÄÄDÖSPERUSTA

Kun vedestä perittävä hinta määräytyy mittausten perusteella, edellytetään vesimittarilta hyväksytyt tarkastuslaitoksen myöntämää tyyppihyväksyntää tai osoitusta siitä, että vesimittari täyttää mittauslaitedirektiivin (MID) vaatimukset. Vaatimus koskee myös asuntoyhöiden huoneistokohtaisia vesimittareita, jos laskutus tapahtuu suoraan niistä saatujen lukemien perusteella.

Tyyppihyväksyntävaatimus perustuu vakauslakiin (219/1965) ja vakausasetukseen (370/1992).

Vesimittareilta ei vaadita tyyppihyväksyntää tai vaatimustenmukaisuusvakuutusta, jos laskutus on mittaustuloksesta riippumaton (esim. asunnon pinta-alaan tai asukkaiden lukumäärään perustuva tai kiinteä maksu).

Mittauslaitedirektiivi MID

EU:n mittauslaitedirektiivi (2004/22/EY) eli MID määrittelee vesimittareiden tekniset vaatimukset, valmistajan vaihtoehtoiset tavat osoittaa vesimittarin vaatimustenmukaisuus ja vesimittarin markkinoille saattamiseen ja käyttöönottoon liittyvät menettelyt. Vesimittareiden

1.10.2010

olennaiset vaatimukset on kuvattu MIDin liitteessä MI-001. Liitteen kohta 10 asettaa vaatimuksia myös vesimittarin käyttöönololle.

Direktiivin vaatimuksia täydentävät ohjeelliset asiakirjat ja yhtenäistetyt standardit.

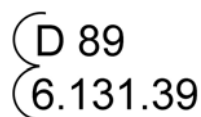
OIML R 49-1	Water meters intended for the metering of cold potable water and hot water. Part 1: Metrological and technical requirements, 2006
OIML R 49-2	Water meters intended for the metering of cold potable water and hot water. Part 2: Test methods
SFS-EN 14154-1 + A1: 2007 en	Vesimittarit. Osa 1: Yleiset vaatimukset
SFS-EN 14154-2 + A1:2007 en	Vesimittarit. Osa 2: Asennus ja käyttöolosuhteet
SFS-EN 14154-3 + A1:2007 en	Vesimittarit. Osa 3: Testausmenetelmät ja laitteet

4 SÄÄDÖSTEN SOVELTAMINEN JA HYVÄKSYMISMERKINNÄT

Käyttöön otettavat vesimittarit

Käyttöön otettavilla vesimittareilla on oltava joko voimassaoleva EY-tyyppihyväksyntä tai niiden on täytettävä mittauslaidirektiivin (MID) vaatimukset. Käyttöön otettavilta vesimittareilta on edellytetty tyyppihyväksyntää 1.7.1994 alkaen (DN 50 tai sitä pienemmät vesimittarit) ja 6.5.2004 alkaen (DN > 50).

Tyyppihyväksytyn vesimittarin tunnistaa kuvan 1 mukaisesta EY - tyyppihyväksyntätunnuksesta. Hyväksyntätunnus on tyylitelty epsilon – kirjain, jossa näkyy hyväksynnän myöntäneen maan tunnus ja hyväksymisvuoden viimeiset kaksi numeroa (esim. D 89) sekä hyväksynnän tunnus (esim. 6.131.39). Uusia EY-tyyppihyväksyntöjä ei ole myönnetty mittauslaidirektiivin soveltamisen alettua 30.10.2006. Myönnettyt EY-tyyppihyväksynät voivat olla voimassa enintään 30.10.2016 saakka.

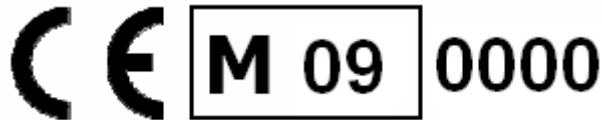

Kuva 1. Esimerkki EY – tyyppihyväksyntätunnuksesta

MIDin mukaisten vesimittareiden valmistaja antaa vesimittareille vaatimustenmukaisuusvakuutuksen, jossa valmistaja vakuuttaa ve-

1.10.2010

simittarin täyttävän MIDissä asetetut vaatimukset. Tämän merkiksi vesimittarissa on kuvan 2 esimerkin mukainen CE -merkintä ja täydentävät merkinnät.

Kuva 2. Esimerkki MIDin mukaisesta CE -merkinnästä. M-kirjain ja vuosiluku kertovat laitteen valmistusajankohdan. Oikeanpuolinen, nelinumeroinen luku on vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa mukana olleen ilmoitetun laitoksen tunnus.

Käytössä olevat vesimittarit

Kaikkien nimelliskooltaan DN 50 tai sitä pienempien käytössä olevien ja asennettavien vesimittarien tulee olla tyyppihyväksytyjä tai mittauslaitedirektiivin mukaisia, mikäli vesimittareiden mittaustulosta käytetään laskutuksen perusteena yleisessä ja julkisessa kaupankäynnissä.

Kaikilta käytössä olevilta vesimittareilta on edellytetty tyyppihyväksyntään 1.7.2004 alkaen, mikäli mittaustulosta käytetään laskutuksen perusteena.

Käytössä olevan hyväksytyin vesimittarin tunnistaa kuvien 1 tai 2 merkinnöistä. Myös kansallisella tyyppihyväksyntämerkinnällä VJ.E.1.94 varustettu, käytössä oleva vesimittari on säädösten mukainen. Uusissa käyttöön otettavissa vesimittareissa kansallista merkintää ei enää hyväksytä, sillä sen voimassaolo on päättynyt.

Asetuksen muutoksen (343/2004) jälkeen tyyppihyväksyntävaatimus on koskenut myös nimelliskooltaan yli DN 50 vesimittareita. Suuremmat kuin DN 50 vesimittarit, jotka on asennettu ennen 6.5.2004, saavat kuitenkin olla käytössä toistaiseksi.

5 VASTUU VESIMITTAREIDEN SÄÄDÖSTENMUKAISUUDESTA

Taho, joka laskuttaa veden kulutuksesta mittarin näyttämän mukaan, vastaa siitä, että käytössä olevat mittarit ovat vaatimustenmukaisia. Vaatimus koskee kaikkia vakauslain 1 § mukaisessa käytössä olevia vesimittareita riippumatta siitä kuka mittarin omistaa, esim. vesihuoltolaitos, vesiosuuskunta, osuuskunnan osakas tai yksityishenkilö.

1.10.2010

Vaativastaisen vesimittarin käyttö vedestä tai jätevedestä hinnan määrittämisessä on vakuuslain vastaista. Jos valvontaviranomainen havaitsee puutteita, mittarin käyttö voidaan kieltää kokonaan, sen käyttöä voidaan rajoittaa tai mittari voidaan kehottaa vaihtamaan annetun määräajan kuluessa. Mikäli mittarin haltija ei tee vaadittuja toimenpiteitä määräajassa, voidaan päätyä uhkasakkomennettelyyn tai asian antamiseen poliisin tutkittavaksi. Vakuuslain rikkomisesta voidaan rangaista sakolla.

6 VALVONTAVIRANOMAISET

Vakuuslain noudattamista valvovat Turvatekniikan keskus (Tukes) ja aluehallintoviranomaiset. Vakuuslaki oikeuttaa valvontaviranomaisen tekemään tarkastuksia paikoissa, joissa mittauslaitteita käytetään, korjataan, huolletaan ja valmistetaan.

7 LISÄTIETOJA

Lisätietoja tästä ohjeesta saa Turvatekniikan keskukselta, puhelin 010 6052 000.

Tämä ohje on tulostettavissa Tukesin Internet-sivuilta www.tukes.fi.

Ylijohtaja Seppo Ahvenainen

Johtaja Tuuri Kerttula